



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||  
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In  
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

**Puente, Luis de la**

**Coloniæ Agrippinæ, 1625**

§. 1. Bona filiorum educatio S. Tobiaë exemplo ostenditur.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39637**

k Thron. 4.  
3.

nali tua & seculari inclinatione trahi se patientur, permittente Deo hanc in eis imprudentiam, cordisque duritiem in pœnam suorum peccatorum: iuxta illud Ieremia: *k Lamia & feræ nudauerunt mammam, lactauerunt catulos suos: filia autem populi mei crudelis, quasi struthio in deserto*: excellit enim feræ in crudelitate quam in proprios filios ostendit, qui euadunt etiam struthiones, sicut parentes eorum: nisi diuina prouidètia & misericordia struthionis suppleat obliuionem & incuriam; & uiuifico gratiæ suæ calore bonum & piura faciat filium ab improbo patre genitum.

§. I. Bona filiorum educatio S. Tobia exemplo ostenditur.

Tab. 19.

**E**XPLICEMVS adhuc magis hæc documenta præclaro S. Tobia exemplo, qui cum ad eum esset à iua iuuentute virtuti addictus, ut a cum esset iunior omnibus in tribu Nephtali, nihil tamè puerile gesserit in opere, & cum uxorem duxisset, genuit ex ea filium, nomen suum imponens ei, ostendit suam sanctitatem eum educando, ac docendo ab infantia timere Deum, & abstinere ab omni peccato: cupiens ex tunc filium esse sanctum, sicut ipse talis esse contenderat; quare iam adultiori monita dedit & consilia altissimæ perfectionis, quibus debent parentes filios suos instruere, & educare. *Honorem* (inquit) *habebis matri tue omnibus diebus vitæ eius: memor enim esse debes, quæ & quanta pericula passa sit propter te in utero suo. Omnibus diebus vitæ tuæ in mente habeto Deum: & caue, ne aliquando peccato consentias, & prætermittas præcepta Domini Dei nostri. Ex substantia tua fac elemosynam, & noli auertere faciem tuam ab ullo paupere: ita enim fiet, ut nec a te auertatur facies Domini. Quo modo poteris, ita esto misericors: si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. Præmium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis, quoniam elemosyna ab omni peccato, & a morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras. Fiducia magna erit coram summo Deo, elemosyna, omnibus facientibus eam. Attende tibi, fili mi, ab omni fornicatione: & præter uxorem tuam nunquam patiaris crimen scire. Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas: in ipsa enim inuitum sumpsit omnis perditio. Quicumque tibi aliquid operatus fuerit, statim ei mercedem restitue, & merces mercenarii, cui apud te omnino non remaneat. Quod ab alio odere tibi fieri, uide ne tu aliquando alteri facias. Panem tuum cum esuriemibus & egenis comede, & de vestimentis tuis nudos tege. Panem tuum & uinum tuum super sepulturam iusti constitue, & noli ex eo manducare, & bibere & cum peccatoribus consilium semper a sapiente perquire. Omni tempore benedic Deum & pete ab eo, ut uastuas dirigat, & omnia consilia tua in ipso permanent. Noli timere fili mi: pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene. Hæc omnia Sanctus Tobias senior, quæ à virtutibus prodibant, quas in*

corde



corde suo, tanquam thesaurum magnum seruabat; easq; tanto spiritu ac zelo filio suo infixit, & impressit; vt parentibus simillimus euaserit, & in eisdem quasi compendio tota Christiana perfectio, & quidquid lex diuina iubet, & quod in Euangelica lege maxime excellens, & heroicum est, continetur; & eadem ratione boni parentes tales filios, procreabunt, & educabunt, vt, (quemadmodum ait Sapiens) *b quando moritur Pater, sit quasi nō esset mortuus: similem enim reliquit sibi: filium post se, in cuius gestis perpetua manebit memoria etiam gestorū patris.*

Vt hæc monita executioni mandentur, studere debent parentes, vt filij etiam paruuli semper habeant, in quo benè occupentur, iuxta ætatem & capacitatem suam: nunquā permittentes, eos *otiosi*. In omni enim ætate vera est sententia Sapientis, dicentis: *c multam malitiam docuit otiositas*; & aliunde bona occupatio est ratio, & via commoda ad reddendum hominem sanctum, prudentem & sapientem. Et quoniam ordo in rebus faciliores reddit iuuenum occupationes, expedit eas distribuere in certas dici partes: Ita vt vnā partem tribuant addiscendis, & exercendis rebus ad statum Christiani hominis pertinentibus, quæ sunt *quatuor* superius posite: assignando illis tempus, in quo orent, & Sacro Mistræ interfint, & interdum eisdem secum deducendo, eisq; assistendo: parentum enim præsentia multum fouet, animatq; filios, vt iucunde, suauiterq; faciant, quod vident illos facere. In eum enim sic scriptū est: *d Christum Dominum Nostrum, cum puer esset, consueuisse cum suis parentibus ascendere Ierosolymam.* Et superius retulimus de Patriarcha Iacob, quod suos domesticos exhortatus fuerit, vt secum ascenderent in Bethel, hoc est in domum Dei ad offerendum sacrificium. Alteram temporis partem expendere debent in addiscendis, exercendisq; rebus in *Republica* necessarijs, ad bonam communicationem, mutuūq; commercium, quæ difficile nisi in tenera ætate addiscuntur; qualia sunt legere, scribere, ars arithmetica, & humaniores aliæ literæ, aut liberales artes, iuxta cuiusque inclinationem & capacitatem, & iuxta statum & officium, ad quod illos parentes dirigunt. Sicut de Moysē scriptum est: *e quod fuerit eruanus omni sapientia e Agyptiorum: cum enim f filia regis Pharaonis illū sibi adoptasset in locum filij, illa (ait Caietanus) curauit, eum scientijs illis instrui.* Et *g Daniel* eiusque socii à tenera ætate *Chaldaorum literas didicerunt*; vt agere possent cum ipsis Chaldæis. Expedit tamen, parentes obseruare *propensionēs & talenta* puerorum, quod scilicet illa inclinent; ac dotes, & facultates, quæ in illis apparent, ad ea exercitia, quæ desiderant. Hæc enim vt supra est dictum iudicia sunt vocationis & electionis Dei, cui par est cooperari, eod quod a delectabilius, ac diuturnius & solidius sit, quod pueri, bonam suam propensionem gustumq; sequentes, faciunt.

b Eccl. 30. 4.

Orij fuga.

c Eccl. 33. 26  
Ordo dicit.

Pietas.

d Luc. 2. 24  
Tracl. 3. c. 5.  
§ 2.

Literæ.

e Ab. 7. 22  
f Exo. 2. 10.

g Dan. 1. 4.

Propensio &  
talenta sibi  
standa.



TER TIA temporis pars permittenda illis est relaxationi ac recreationi corporis, ut ætatis eorum imbecillitati condescendatur, quæ non potest durare ac pergere absque aliquibus solatiis, puerorum ingenijs accommodatis: eiuſdem tamen, ne illa praua sint, & peccandi occasionem habeant: imò & talia, quæ cum ipsa tenera ætate finem accipiant aut, si diutius duratura sint, id fiat absque incommodo & indecentia. Valde enim periculolum esset, puerulum occupari, aut affici ad *lulum* aliquæ, qui ad ulterioſi esset perniciosus. Attendendum quoque diligenter, est cuiusnam puerorum generi in huiusmodi lulis coniungantur, ne tales sint, qui videantur esse prauis ingenij, & ad malum propensi: sicut refert scriptura sacra de h Sara, quod cum vidisset *Ismaelem filium Ager Egyptia ludentem cum Isaac filio suo*, omne mouit lapidem, ut & Agar & Ismael filius eius ab Isaac separarentur, eò quod obseruasset, (ut ait S. Hieronymus) *lulum Ismaelis fuisse, fingere quædam idolula, aut ad quædam indecentia ipsum Isaac prouocare.*

In his tamen omnibus agendum est parentibus cum prudentia, & caute-la, quasi sese infantum gressibus accommodando, ne plus illis, quam puerilis ætas suauiter ferre possit, imponant. Meminerint, quid Patriarcha Iacob dixerit fratri suo Esau petenti, ut simul progredierentur; *noſtri* (inquit) *quod paruulos habeam teneros, & oues, & boues fectas mecum, quas si pius in ambulando fecero laborare, morientur una die cuncti greges. precede, & ego sequar paulatim*, Sicut VIDERO PARVULOS MEOS POSSE. Paruuli enim non æque ac magni ambulare, & onera ferre possunt: & quædo labor vtriusque communis esse debet, non oportet paruulos vltra proprias vires vrgeri, ut maiores se quantur, sed hi potius illorum gressibus sese accommodare, eosque alleviare debent.

§. II. *Pædagogus & Præceptores puerorum.*

ADHIBEMVS vltimum documentum in auxilium parentum, quando scilicet non possunt ipsi per se ipsos plene attendere bonæ filiorum educationi, præcipue cum ipsi sunt principales, aut magnates, & valde aliàs occupati; tunc inquam tenentur filijs in tenera adhuc ætate prospicere de bonis *Præceptoribus* qui ipsorum defectus suppleant: sequentes & imitantes in hoc sanctum zelum, & spiritum Catholicæ Ecclesiæ, quæ in duobus Sacramentis, Baptismi, & Confirmationis assignat spiritualibus suis filijs duos *compares*, siue Pædagogos, qui eos doceant omnia necessaria ad eorum salutem & perfectionem, ut in primo Tomo dictum est. Suppositis igitur, quæ in eo loco ad hoc institutum diximus, addemus nunc, quod loco illorum *compatrium* debeant parentes carnales constituere præceptores, siue pædagogos aptos ad suorum filiorum educationem, ita tamen, ut ipsi non omnino negligant, rationem & modum cognoscere, quo præceptores doceant, filijque proficiant, ac procurare, ut præceptores ipsi sint insignes *virtute, scientia*

*Ludæ noxij vitandi.*

*h Gen. 21. 9. Et mali socij.*

*In Traditionibus hebraicis in Genesim. Pueri non abruendi.*

*i Gen. 33. 13.*

*Præceptores diligendi. Tract. 2. c. 9. § 7.*

*Obseruandi.*

*tia*